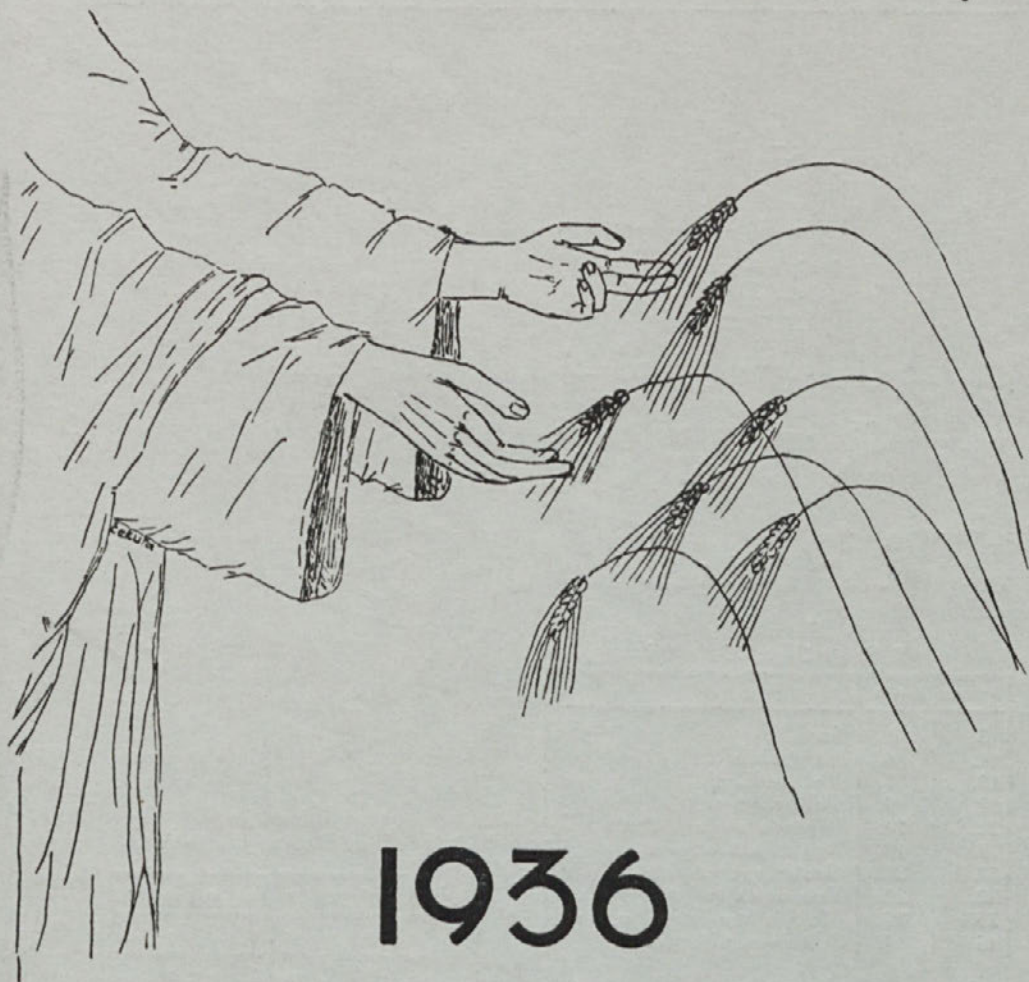

Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 11.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimprej po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš dom« se naroča pri upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

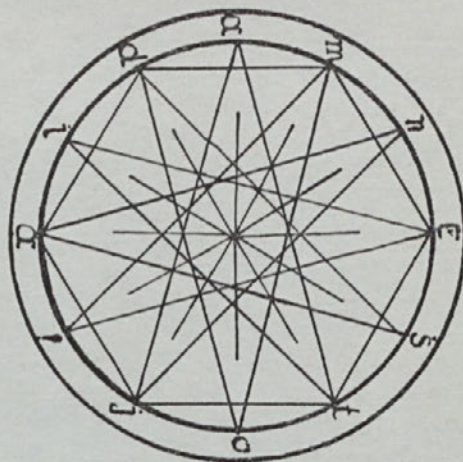
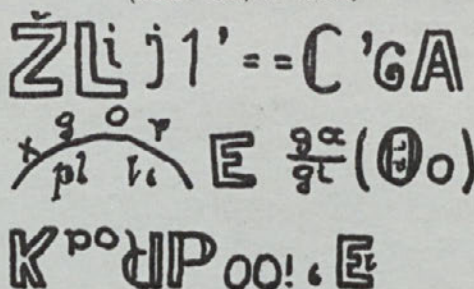
Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Zaupniki in agitatorji »Našega doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega doma«.

Podobnica.
(Nace Čeh; 20 točk.)

Zvezda.
(Sotošek; 20 točk.)

Kazalo,
(R. Stegmüller; 25 točk.)

Črkovnica.
(Efes, Bohinj; 20 točk.)

Stran:	Bertlo:	
3.	?	Sam.
11.	4.	Na grobih.
12.	7.	Ne zveni mi.
12.	9.	Odlikovanje.
22.(b)	14.	Ujetega ptiča tožba.
23.	19.	Naš čolnič otmimo.
32.(b)	21.	Grobni spomenik prijatelju.
32.	23.	Eno devo le bom ljubil.
35.	27.	Mojo srčno kri škropite.
45.	44.	Jeftejeva prisega.

Posetnica,
(Efes; 15 točk.)

n	r	c	m	s	c	n	o
a	e	i	u	m	d	j	e
e	č	o	e	i	r	z	i
m	p	j	z	a	l	k	a
i	v	r	k	a	v	,	r
c	.	u	s	e	k	o	e

S. r.

Peter Ziljski

Celovec
Desni 16

Kaj je bil ta mož pred vojno?

Nadaljevanje na 3. strani.

NAŠ DOM

Maribor, november 1936

Štev. 11

Za one ki so naše krvi . . .

Komaj mesec dni je od tega, ko smo se spominjali tistih svojih bratov in sester, Slovencev in Slovenk, ki jih svobodna jugoslovanska domovina še ni objela v svoj krog. To so naši na Koroškem, naši na Primorskem in Goriškem in naši ob Rabi. Na Korošce smo mislili takrat, ko je bila zopet obletnica plebiscita, pa tudi k ostalim so hitele naše misli.

Vezi, ki nas vežejo kot sinove majke Slave, ne morejo meje pretrgati. Hrepenenja po skupnem domu ne morejo zatreti nobene krivice, nobena nasilja. Ona še večajo to hrepenenje. Saj je to hrepenenje, želja po domu, želja po svobodi, domotožje. Ne morejo ga zadušiti leta, ne desetletja, ne stoletja. Ali ga res ne morejo? Ali se ne zdi, da bodo naši bratje v tujini podlegli sili in utonili v tujih narodih? Ali se splača skrb za nje in delo za nje?

Tako se vprašujemo, bolje rečeno, tako vprašujejo slabiči. Od nas v svobodnem domu bo odvisno, kako bodo vztrajali naši tam za mejami. V kolikor jim bomo dajali moralne opore, v koliko bo rastla njihova odporna sila. Naše delo za nje bo naš klic k vztrajnosti in bodrilo k boju za zmago. Glejmo, da ne bomo djali rok križem in gledali mirno, kako umira del našega naroda izven naših mej.

Vsaka družina se spominja svojega člana, ki biva izven domače hiše v tujini. Slabo znamenje bi bilo za družino, če bi pozabila na onega ali na ono, ki spada k družinski skupnosti, četudi biva daleč proč. Enako je z narodom. Narod je velika družina, povezana v skupnost po krvi in jeziku, po skupnih navadah in skupnih življenjskih prilikah. Ne bilo bi častno, če bi pozabili mi, ki smo nekako v domači hiši, na one, ki so izven nje.

Vedimo, da naši bratje v tujini gledajo na nas in željno čakajo vsake naše besede, ki govori o njih, ki jim daje poguma in jih tolaži. Z žalostjo pa gledajo naše nezanimanje in našo brezbržnost. Zdi se jim, kakor da bi jih mi sami obsodili na narodno smrt. Dosedaj je bil naš glas še premalo močan, naše zahteve premalo poudarjene, naša volja premalo odločna. Naš klic je zamrl prehitro in ni prišel do njih, ki so naše krvi, pa izven naših državnih mej. Bodimo bolj glasni in bolj odločni!

Dr. M.

Stanovi in država.

Slovenski kmet in vera.

Kmečki stan bo v državi pomenjal močan temelj in najmočnejšo skupino, če bo ostal zvest svoji veri. Vera je tista, ki je najbolj jamčila za poštenost in pristnost kmečkega stanu, pa tudi za državljansko zavest in zvestobo. V veri je našel naš slovenski kmet tisto čudovito moč, ki ga je povezala z zemljo s stoternimi vezmi in mu dala tisto stalnost in konservativnost, ki je v kmečkem stanu tako zelo vidna. Kmet, veri odtujen, je po našem pojmovanju nestvor, nekaj nerazumljivega. Lažje je razumeti inteligenta-brezverca, delavca-brezverca, meščana-brezverca, težko je pa razumeti kmeta, ki je brezverec.

Našemu kmetu je vera dragocena dediščina, ki jo je sprejel od svojih prednikov. Njemu je domača župnijska cerkev tako ljuba in draga, kakor mu je ljuba in draga domača hiša. Vera mu je nekaj povsem nujnega, neobhodno potrebnega in dragocenega. Brez dolgega premišljevanja spozna, da brez vere ni poštenega in resničnega življenja. Kmet gleda v svojem vaškem miru svet in življenje veliko bolj trezno in jasno kot pa meščan, ki v vrvežu in hrupu mesta in strojev nekam otopi in postane brezčuten.

Naša kmečka kultura ne bi bila popolna in visoka, če bi izključevali vero kot tisto, ki daje vsemu kmečkemu življenju, vsej naši vaški kulturi vsebino in resničnost. Z vero bi kmetu odvzeli tisto silo, ki ga podpira najbolj in ki mu daje in vceplja ljubezen do zemlje in doma. Saj je prav vera tista, ki daje vsemu kmečkemu življenju in delu globlji smisel. Brez vere bi bili površni, plitvi in slabotni.

Naš kmečki dom, kmečka hiša, kaže vse znake kmečke kulture, ki ji daje vsebino in smisel vera. Razpelo in svete podobe so kras naših kmečkih koč. Druge slike niso zaenkrat našle poti v naše domove. Kmečki dom je kakor kapelica, ki je Bogu posvečena. Tista tesna povezanost kmečke družine s Cerkvijo, oziroma z vero, se prav lepo kaže v navadah, ki so se ozirale vedno na posebnosti cerkvenega leta. Naš kmet je po svojih navadah in običajih živel s cerkvenim letom. Razni prazniki se niso obhajali samo v cerkvi, ampak na svoj poseben način tudi v kmečki hiši in vasi. Žal, da je posebno svetovna vojna veliko običajev in navad odpravila in potisnila v pozabljenje. Tista štiri leta svetovne vojne, ki so surovo raztrgala naše družine in spremenila naše življenje v vasi in kmečki hiši, so tudi veliko škodovala naši kmečki kulturi. Tista posebnost, ki se je v običajih in navadah kazala, je izginila in naše vaško in družinsko življenje je postalo nekoliko preveč brez duše, brez lepote in mikavnosti. Celo naša pesem, ki je v marsičem ali skoraj po večini nosila verski pečat, je zamrla. Vendar ima naš kmečki stan toliko zdravih sil v sebi, da smemo biti prepričani, da se vrne zopet v tir resničnega življenja, tesno povezanega z vero.

Bile so dobe, ko je kmečki stan propadal. Brez dvoma je odtujenost poštenosti in veri ta propad najbolj pospeševala. Naši kmečki domovi

so propadali včeraj in tudi danes še propadajo. Krivda je na gospodarjih samih, ki ne živijo več po veri, ampak so krenili na stranpot. Počasi, pa gotovo se maščuje greh v naših kmečkih domovih. Zapravljanje, pijančevanje, podcenjevanje svetosti zakona, pohlep po tujem imetju, zemlji, vse to je skopalo grob marsikateremu sicer trdnemu kmečkemu domu.

Globoka vera našega kmeta in kmečke družine ima tudi svoj pomen za državo. Veren človek je najboljši državljan. Vera ga namreč uči spoštovati auktoriteto, oblast, ki vlada po volji božji, pri kateri je začetek in vir vse oblasti. Državna oblast se lahko zanaša samo na tiste, ki so res verni. Samo ti bodo zanesljivi, vdani, pripravljeni na žrtve. V tem oziru je naš kmečki stan, dokler je veren, res steber države.

Naloga naše kmečke prosvete bo med drugim tudi ta, da preprečimo pohod brezverstva in verske mlačnosti v naše kmečke vasi in domove. Naj pride pod katerokoli krinko, sovražnik je naše tesne povezanosti z zemljo in s Cerkvijo. Sovražnik je naše državljske zavesti in naše državne moči in skupnosti. Zato pa mora naš kmečki človek varovati skrbno vero svojih očetov, ker mu le ona jamči za zdrav razvoj in srečo.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

»Kako pa prideta vidva sem in odkod sta?« so vpraševale njene jasne in otožne oči. Šla sta tudi onadva po tej neobičajni poti, da ne bi srečala nikogar in da bi bila sama.

Barica pogleda v ženino rumeno, izmučeno in razorano lice, in kakor da bi brala na njem vprašanje reče:

»Midva sva Konopovičeva iz Postržkovega.«

»Midva sva pa Hojdovičeva iz Houvjezda.«

»Mrzlo je danes, kaj?« začne Adam razgovor s svojim novim tovarišem.

»Še vedno piha mrzel veter,« odgovori ravnodušno Hojdovič, obrne malce glavo in jo potegne še bolj globoko v kosmat ovratnik iz ovčje kože. Potem spet molči.

»Mutecl« si misli Adam in se jezi. On pa ni mogel strpeti, da ne bi govoril.

»Ženeta kravo v Gdinj na sejm?« začne zopet Adam.

»Da, v Gdinj, prodati jo nameravava.«

»Midva pa greva, da eno kupiva.«

»No, potem gresta vidva bolj vesela nego midva,« pravi Hojdovička.

»Zakaj pa jo prodajata?« vpraša Barica.

Hojdovička vzdihne, potegne z roko preko lica in pravi:

»Ko pa morava.«

Ta trenutek je bilo tudi Adamovo in Baričino veselje pri kraju. Ta dva starca, ki sta vodila kravo, sta kazala žalost, večjo od njunega veselja. Dvoje občutkov se je dotaknilo — borilo se nekaj časa, toda močnejša žalost je zmagala, pregnala veselje iz Adamovega in Baričinega srca. Oba sta utihnila kakor omamljena in začutila sta v svojih mladih srcih tiho usmiljenje s tema starima človekoma.

»Pa je dobra ta krava?« vpraša Adam čez nekaj časa s čisto drugim glasom.

»Pa še kako dobra! Sam sem jo zredil.«

»Zakaj jo pa prodajate?«

»To je tako, dragi moj, ne morem si pomagati, siromaštvo je veliko — denarja potrebujem,« govori nekoliko živahneje Hojdovič. Ni mogel zatajiti žalosti v svojem srcu.

»Imate še katero doma?« vpraša sočutno Barica.

»Odkod bi jo vzela, zlata moja? Ta kravica nam je bila vse, naša hraniteljica je bila, pa vendar mora iz hleva, morava jo prodati.« Tiho in bolešno zaplaka starka.

Tudi Barico je zaskalelo v očeh.

»Komu jo bosta pa prodala?« vpraša Barica vnovič in niti ne misli, kaj je rekla, samo da pretrga mučno tišino.

»Ko bi vsaj vedela, komu se bo dopadla! Morda kakemu židu, trgovcu ali komu? In Bog ve, kam jo bo ta naprej spravil — morda kam na Bavarsko, ali jo pa bo zaklal in jo bodo pojedli. Drago mojo kravico, ki sem se zanjo toliko trudila, hodila po pokošenih travnikih, po kolenih se vlačila in zbiralala travo za travo, samo da dobim nekaj sena za njo — zdaj pa jo morava prodati, morava prodati...«

»Le naprej, le naprej!« priganja kravo starka, samo da obrne obraz od Adama proč in skrije solze, ki polzijo po njem.

»Koliko denarja pa potrebujeta?« vpraša naenkrat Barica.

»Stotak, celi stotak morava plačati,« pravi žalostno starka. »Moj mož je bil porok za enega v posojilnici, ta se je pa odselil in pravijo, da nima ničesar. Zato pa morava midva plačati stotak, če ne, nama pa prodajo streho nad glavo.«

»Če je pa tako, veste kaj, teta?« pravi Barica in se naenkrat ustavi na cesti, že čisto blizu Domažlic, in začne jemati iz torbice robec in molitvenik. »Jaz imam s seboj deset desetakov — dam vam jih, vi pa nama dajte kravico. Midva sva iz Postržkovega, lahko vprašate o naju — saj ni tako daleč od Houvjezda — nobene krave še nisva imela — čemu bi hodili tje v Gdinj na sejm — tam nas še lahko kdo ukani. Torej, če hočete...«

Adam je že hotel odpreti usta in nekaj reči.

»Molči, Adam, molči! Je čisto prav tako, krava je od dobrih ljudi, daj roko stricu.«

»Barica ima prav, udariva v roko, stric,« reče Adam in moli starcu desno roko.

»Le prodaj jim jo, stari, le prodaj!« začne prigovarjati Hojdovička. »Videti so dobri ljudje.«

»Pa naj bo sreča in blagoslov božji!« se čuje in dve težki roki udarita druga v drugo tako, da so se splašili vrabci in čvrčec zleteli raz dreves, ljudje so se pa kar ustavljali na cesti.

»Tega nisva niti v sanjah mislila, da jo bova prodala že med potjo,« pravi smeje Hojdovička.

»Pa midva, da jo bova že med potjo kupila,« pristavi Barica.

Vsi štirje so se obrnili nazaj proti domu. Adam je ponosno vodil kravico, Barica je pa šla za njo s palčico v roki, ki ji jo je dala starka.

Vrba ob Vrbskem jezeru.

Jezero vrbsko, ali resnično
v zemlji domači dno Ti leži?
V tvoje oko, nebesom le slično
večno bi moje strmele oči.

A. Medved.

Vrbsko jezero je najobširnejše in najlepše ležeče in najtoplejše koroško jezero. Jezero je približno 17 km dolgo in poldrug kilometer široko. Najgloblje je pri Porečah.

Po jezeru vozijo ob času seziye večji parniki in motorni čolni, nebroj čolnov z jadri in vesli. Iz tega se posname, da se je ob bregu jezera razvil ogromen tujski promet in so jako znana kopališča Vrba in Poreče.

Vrbsko jezero, kras Korotana,
biser prirodne lepote — znaj,
da krvavi mi, da peče me rana,
kadar se nate spominjam sedaj!

A. Medved.

Košček poti so šli skupaj, so si pripovedovali svoje težave, pa so bili vendar vsi dobre volje in zadovoljni. Šele pri Petrovcu se je delila pot na dve strani.

X.

Kravica je žalostno zamukala, ko ni več slišala znanega glasu stare Hojdovičke, ustavila se je in s svojimi velikimi očmi gledala proti Houvjezdu.

»Molči, norica,« ji je nežno govorila Barica, »tudi midva te bova imela rada in tudi pri nas ti bo dobro. Počakaj samo, nosila ti bom trave iz Rozovke, s travnikov, mej in gozdnih pušč — kakršne še nisi jedla,« ji je obljubljala Barica in jo gladila po vratu.

»Ne veva niti, ali je morda noseča, ali jo smem vpreči v voz, koliko telet je že imela — nič ne veva, kar tako sva jo vzela in plačala. Niti živinskega potnega lista nama nista dala. Kaj pa, če ima kakšno napako

ali bolezen?« je govoril Adam ves v skrbeh. »Imela sva dosti časa, da bi jo kupila na sejmu v Gdinju, lahko bi čakala, da bi videla, koliko bi drugi za njo ponujali. Mogoče je, da sva jo preplačala in da sta naju opeharila.«

»Ne godrnjaj, Adam, ne godrnjaj! Je že prav tako. Že zdaj mi je težko brez Ančice, ne vem, kako bi izdržala do večera. Ti jo ženi počasi za menoj, jaz pa pohitim naprej,« reče in zdirja naprej kakor veter, samo da bi bila čimprej pri otroku. Vso pot je imela prijeten občutek, kakor ga čuti človek, ki je napravil dobro delo...

V Postržkovem so se je gotovo prestrašili.

»Za pet ran Kristusovih, Barica, kaj se vama je zgodilo?« so ji klicali od vseh strani, ko so jo videli dirjati proti vasi. Vsi so vedeli, da je odšla z Adamom tje v Gdinj, dobre štiri ure daleč, povrh še na sejm, od koder se pred večerom ne bi mogla vrniti.

»Nisva niti šla v Gdinj, že med potjo sva kupila kravico,« je pripovedovala Barica botri Matuševički.

»To ni bilo pametno. Za Boga, ti si prenagla! Prvo kravo, ki si jo videla, si takoj kupila. In kje je?« Tako jo je karala izkušena vaščanka.

»Adam jo pelje za menoj, jaz pa hitim naprej k Ančici,« reče Barica in pohiti k sosedu, potem pa z detetom hitro domov.

Za nekaj časa se je Barica prikazala pred hišo z Ančico v naročju in gledala, če Adam že prihaja. Ni ga še zagledala. Pohitela je zopet v hišo in premišljevala, kaj bi še trebalo pripraviti. V jasli je že vrgla seno in djala v njega tri mačice, ki so bile blagoslovljene na cvetno nedeljo, na prag pri hlevu je položila novc za berača, v posodici pa je imela pripravljeno blagoslovljeno vodo in v njej košček soljenega kruha... Vedno je še premišljevala, če ni morda česa pozabila. Vsa razburjena je hodila po dvorišču sem ter tje in ni mogla pričakati, da zagleda Adama, ki je vodil kravo skozi vas.

»Glej, je že tukaj!« vzklikne in hitro odpre na široko lesu. Dušilo jo je nekam, ko je Adam pripeljal kravo do hleva in jo za verigo vlekel v hlev. Krava je nagnila glavo, povohala najprej prag in novc na pragu, potem pa je počasi dvignila desno nogo in korakala v hlev.

»Hvala dragemu Bogu,« reče Barica, kakor da bi se iznebila težke skrbi, »z desno nogo je šla naprej!« Gledala je kravo, kako je začela s slastjo jesti seno. Ko se je najedla, je šla Barica pogledat v jasli, pa ni našla niti ene od onih treh blagoslovljenih mačic.

»Rada bo jedla,« je govorila sosedom, ki so prišli na večer gledat kravo in jo strokovnjaško ocenjevat.

»Daj Bog, da bi šlo po sreči!« Tako so želeli že na pragu, potem so jo pa kakor strokovnjaki začeli gledati in otipavati. Stopili so k glavi in kravi, ki je prežvekovala, s silo odpirali gobec, da bi videli, če ima »krajnike«, da po zobeh presodijo njeno starost; na čelu so ji z rogov odstranili dlako in so od korena šteli kroge, da ugotovijo, koliko je že imela telet; po vrsti so jo tapljali po vratu, potem so jo pa začeli vsi hvaliti:

»To je dobra krava, veselje jo je pogledati, ni stara, imela bo še dosti telet, mirna je in mleka bo dosti dajala; zdi se, da bo tudi rada jedla.«

Z velikim veseljem in navdušenjem je poslušala Barica to hvalo. Njeno veselje je pa priklopelo do vrhunca, ko je zvečer šla, da pomolze

kravo. Pri Matuševičevih je molzla preje po tri ali štiri krave, da so jo bolele roke, toda bil je to njen najljubši posel. Večkrat je rekel stric Matuševič, da zna Barica molzti kakor nobena druga. Pomolzla je vsako, še tako muhasto kravo, ko so se pa krave na njo navadile, niso pustile, da jih molze kdo drugi kakor ona sama, tako nežno je molzla.

Srce ji je nemirno tolklo, ko je vsedla h kravi, da jo molze; svojo lastno kravo. Videla je izpolnjeno svojo najbolj vročo željo — uresničene sanje svojega življenja... Pozabila je na vse, kar je morala pretrpeti za to kravico — izginile so vse doživete težave in neprilike, njeno srce je bilo polno sreče in zadovoljstva.

Adam je postavil tik krave nizek stolček, sam je pa sedel na rob jasli in odganjal z vejico vsiljive muhe od krave, da bi mirno stala in da ne bi mahala z repom.

Barica vsede na stolček kakor na prestol, opre glavo ob trdi bok site krave in prime z opranimi, a še mokrimi rokami, za belo mehko vime.

Stisnila je eno dojilko za drugo in krava je začela puščati mleko. Vladala je globoka tišina. Ko je toplo mleko zadelo na dno lončene posode, se je slišalo v hlevu kakor udarec, potem pa je šumelo in se penilo kakor pri izviru... Barica je drhtela od radosti in poslušala to šumenje kakor rajsko godbo. Namolzla je polno posodo, da je na vrhu plavala pena, krava pa se ves čas ni niti premaknila.

»To je res krava mlekarica, takšne še nisem molzla,« reče veselo Konopovička in se previdno dvigne, da ne bi ničesar izlila. Bila je tako vesela, da je pogladila kravo, najrajši bi jo bila objela in poljubila.

»Le bodi tiho, mala moja!« je tolažila v sobi jokajoče dete. »Ne bom več kupovala mleka, mama ti ga bo dajala, koliko ga boš hotela.«

»Veš, koga se spomnim?« reče naenkrat zvečer Barica, ko je bila zunaj že trda tema in je Adam že skoraj dremal. »Tistega slikarja Pavlika. Ljubo bi mi bilo, če bi sedaj prišel k nam in bi videl kravico. Gotovo bi se mu dopadla.«

»Morda bo pa prišel,« reče Adam, se obrne na drugo stran in zaspi. Zena pa dolgo ni mogla zaspati, tako je bila vesela.

(Konec prihodnjšč.)

Mi gremo naprej . . .

in pred nami plamen
gre skozi noč
kakor Bog pred Izraelci.
O. Zupančič.

Tam daleč, daleč za sivimi gorami se je dvigal beli dan, ves svetel in kristalno čist. Iznad obzorja pa se je bleščal križ.

Tam so živeli ljudje, mirno, tiho in veselo. Njih molitve so se dvigale k Bogu, njih delo je bilo usmerjeno v zemljo.

Mi pa smo živeli tukaj. Okrog nas je bila temna, neprodinna noč in ostali smo v močvari, kjer se nam je vsak hip pogrezalo niže in niže. Vi-harji so brili okrog nas in rezali brazgotine v nas in v naše duše.

Hudo nam je bilo!

Dosti nam je bilo temne noči, dosti nam je bilo močvare!

Preveč nam je bilo vsega!

Zahotelo se nam je belega sončnega dne in naše duše so zakoprnele po vročih sončnih žarkih.

Pa smo se odpravili na pot.

Za nas ni bila ravna in gladka in s cvetjem posuta. Bila je trnjeva pot.

Ustrašili smo se težav, ustrašili naporov, težke poti in ... oh, vsega, vsega.

Pa smo se vrnili!

Zopet smo živeli leta in leta tukaj.

— — — — —
Pa je prišel Glasnik! ...

Pa je prišel misijonar! ...

Govoril je kakor brat bratu.

Govoril, bodril, odklepal naša srca.

Nam vlival poguma.

Ni kričal!

Ni bičal!

Ni tepel!

Z velikimi besedami, z balzomom je hladil naše pekoče duše.

Z dejanji nas dvigal in močvare.

Klical nas na pot v svetlejši dan, v vse lepše kraje, v deželo naših sanj in hrepenenj.

Šli smo za njim. Le nekaj jih je ostalo.

— — — — —
Cesta se nam ni zdela več tako trnjeva, ne tako grda, vse lepša je bila ...

— — — — —
Prišli smo k drugim ljudem; lepo so nas sprejeli, kakor brata brat. Niso gledali na našo preteklost.

Niso gledali na naše duše, le rane so celili, počasi in mirno z ljubeznijo.

Zdravi, uravnovešeni, veseli, z molitvijo, upanjem in vero in ljubeznijo v srcu, smo poklekili.

Molili smo k Njemu, ki nas je dovedel tja, kamor smo si želeli ...

Molili smo k njemu, ki nas je dovedel tja, kjer je mir ...!

Molili smo za one, ki so ostali tam, ki jim je burja rezala hujše rane kakor nam. Molili smo, da bi prišli še oni za nami.

Molimo pa še mi za vse one, ki še niso pri nas, za vse one, ki ne molijo h Gospodu, za vse one, ki Njega ne priznavajo ...

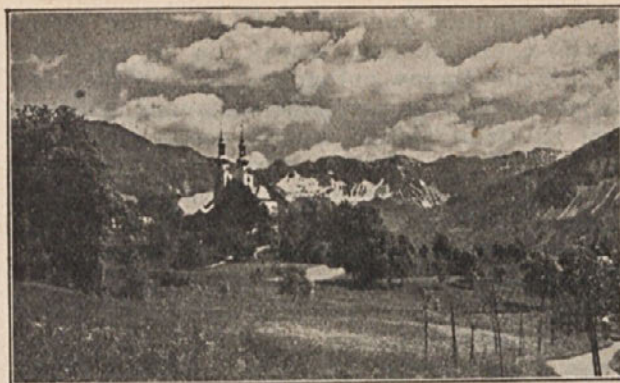
Tone Čare.

Resolucije

Treznostnega dneva v Mariboru dne 27. oktobra 1936.

I.

Zborovalci na Treznostnem dnevu v Mariboru smatrajo za primerno, da se treznostno in nravno obnovitveno delo v lavantinski škofiji vrši v znamenju hvaležnosti do služabnika božjega A. M. Slomška, lavantinskega škofa, ki je z veliko gorečnostjo delal za treznost in nravno obnovo izročene mu škofije.

Žihpolje so oddaljene dve uri od Celovca, leže na robu Zadnice nad Rožem in nudijo krasen razgled na cel Rož. Tamkajšnja romarska cerkev je 45 m dolga ter so jo do l. 1786 oskrbovali cistercijani iz Vetrinja.

Pozdravljen, sveti Korotan,
vsikdar!

I zdaj, ko tujec ti je gospodar

V neskončni vrsti večnosti
Le nekaj dni.

Iz dr. Mišičevega: Pohorje.

II.

Treznostna in нравno obnovitvena akcija v lavantinski škofiji bo mogla delati uspešno, če bodo odstranjeni vzroki, ki so dovedli do obžalovanja vrednega stanja v našem narodu, do nezmernosti in nenravnosti. Naše gibanje naj ne neha poudarjati, da je dolžnost merodajnih činiteljev, da zagotovijo slehernemu človeka dostojno eksistenco, ker bo le tako človek spoštoval samega sebe in bo dostopen нравnemu idealu. Naše gibanje bo iz ljubezni do resnice obsojalo vse ono, kar ubija нравnost naroda.

III.

Treznostno in нравno obnovitveno delo naj se uvede v vseh župnijah škofije. Vrší naj ga povsod »Družba treznosti na čast sv. Janezu Krstniku«, ki jo je priporočala že lavantinska škofijska sinoda leta 1911., in preje že A. M. Slomšek sam. Imenovana družba naj raztegne svoj delokrog tako, da bo vršila delo splošne нравne obnove kot oficielna škofijska treznostna organizacija.

Naše časopisje, ki omenja v svojih poročilih obžalovanja vredne dogodke, naj vprašanju treznosti in нравnosti posveča sistematično pažnjo.

Stanovska gibanja, kmečko, obrtniško, delavsko, mladinsko, naj sprejmejo v svoj kulturno-vzgojni program tudi delo za treznost in нравnost, in naj ustanavljajo treznostne odseke vse organizacije.

Naša mladinska vzgoja naj poleg prosvete, in sicer enostranske umske izobrazbe, poudarja kot prvo in najvažnejše — treznost in нравnost.

Naši občni zbori.

Zima bo kmalu tukaj. Napočil bo čas, ko se bodo vršili v naših prosvetnih domovih občni zbori naših organizacij. Ljudje, ki so preteklo leto vodili usodo in razvoj društva, bodo podali račune o svojem delovanju, hkrati pa se bodo določili oni, katerih naloga bo, da nadalje odločajo o društvenih potih. Ti ljudje bodo vršili veliko nalogo probude, narodne in prosvetne, ter naloge delovanja za Boga in narod.

Dovolite mi, slovenski fantje, nekaj spregovoriti k tem zborom. Naj vam podam par misli k tem važnim momentom. Največje vprašanje je

na vsakokratnem občnem zboru, kakšne ljudi postaviti v odbor, da se ne bo samo igralo in trgovalo z vstopnicami, ampak da se bo poleg igranja tudi res skrbelo za izobrazbo članov potom ostalega prosvetnega dela. Kakšni ljudje naj uravnavajo delo in poveljujejo članom društva? Odgovor je kratek: Sposobni za delo! Odbor morajo sestavljati člani, kateri so dosedaj bili vedno v ospredju pri delu in katere vodi zanimanje za vsako delo v društvu. Takšni, ki bodo zgledni in o katerih se ve, da bodo na svojem mestu res pravi možje, to se pravi, da bodo poverjeno nalogo vršili z vidnim napredovanjem. Take izvolite, ki so jamstvo za napredek društva na znotraj in na zunaj. Ti bodo nosili odgovornost glede prosvetnega dela pred župnijskim občestvom z veseljem, ker jih bo budila zavest, da so delavni in dela ter uspeha zmožni.

Ponekod tvorijo društvene odbore vsako leto eni in isti ljudje, ki so članom povsem nedostopni in diktatorski. Nočejo poslušati želja članov, ni jim za notranje prosvetno delo in samo igranje. To so navadni trgovci, teh pa mi ne rabimo. Naša prosveta ni za denar, ona je za vzgojo. Igre že tudi vzgajajo, pa tudi ne vse. In samo igrati! Kolikokrat se je to že poudarjalo. Deset iger pa nič prosvetnega dela! To ni prosvetno društvo, to je le navadna trgovina na račun ljudstva in imena prosvetnega društva. Navadno se pa igrajo samo še ljubavne igre, ki jih mladina, ne poznavajoč smisla mladosti in prave katoliške prosvete, vprizarja vsak dan v drugem smislu. Proti temu je treba duhovnih iger veliko več in pa dela, ki bo srčno izobraževalo! S takimi igrami se navadno rušijo še oni, ki nočejo vedno soglašati z ničvrednimi prizori na odru »katoliškega« društva.

Izvolite take ljudi, ki jim ni protekcija prvo in glavno. Ta navada mora slejkoprej izginiti iz naših organizacij! Se znajdejo vodje, ki razen določenega kroga ne omenjajo drugih članov. S tem se velikokrat odstranjajo mogoče dobri člani, ki bi več naredili kot tisti, ki jim je protekcija mera pri določanju dela in pravic ter prednosti v društvu. Vsi člani od prvega inteligenta pa do zadnjega so in morajo biti enaki! Zato je društvo!

Fantje! Na občnih zborih dobro premislite, koga volite in za kakšno funkcijo. Naj ne bodo povsod inteligenti in posestniki protekcije, ampak tudi preprosti, ki bodo jamstvo, da bo društvo uspevalo, notranje prosvetno delalo in da se ne bo samo igralo! Naj izginejo zgoraj navedene razvade iz naših domov, da se notranje obnovi župnija in naša družba!

France Č.

Nаша mladost je dragocen čas, ki ga je škoda izgubiti. Porabljamjo ga dobro, da se bomo v letih poletja in jeseni spominjali mladosti z veseljem in ponosom. V mladosti gradimo temelje!

Nedelja.

Tiho, neslišno je šla
preko polja in logov zelenih
... nedelja

Po belih cestah je šla,
in povsod, kjer je šla,
je vse v svetlobo odela.

Neslišen je bil njen korak,
nevidna je bila ljudem.
A vendar so ji, ko je prišla,
na stežaj odpirali duri.
Le pridi ... nedelja!

Šibila Janez.

Ponoči.

Jasna noč...
na nebu luna, zvezde
in gozd šumi, počitka pesem poje,
sicer je tiho vse...

Srce nemirno moje
v prsih ne miruje,
ne v dnevu in ne v noči.

Pridi, bela vila,
prinesi mi zdravila,
da srce bo moje
našlo mir...

Gorski.

Usoda.

Usoda vodi pot življenja
tam, kjer naši bratje mro...
Od zore spočeto jim je ihtenje
in brez upa luči v noč roma vsak,
kjer dan naraščajoče je trpljenje,
kjer žrtve tujih krivic požira mrak...
Bratje v tuži, sestre ob poti ječe,
če brat k resnici, svobodi, nameni korak,
usoda smrti grozeče v njega zre:

»Gorje ti!«

Bog resnice, ki zaščitnik si pravice!
Ne daj, da brat umre!

J. T.

FANT FANTU

Pismo prijatelju.

Dragi Lojze!

Tanes Ti pošiljam prav važno pismo. Prosim Te, da ga ne prezreš, ampak obrneš nanj največjo pozornost. Saj tudi upam, da ga boš sprejel z največjimi simpatijami in razumevanjem. Pišem Ti namreč, kako moraš v bodoče Ti in s Tabo vsi slovenski fantje postopati pri pridobivanju mladcev v naše fantovske vrste in ti razlagam obenem pomen, ki ga ima naša fantovska organizacija za odrasčajoče fantovstvo.

Dragi Lojze! Vsako leto postaja fant starejši. Z vsakim novim letom se pričeneja zanj nova doba in vsak naš občni zbor pomeni zanj mejnik v gotovih presledkih njegovega doraščanja. Od teh presledkov pa največkrat zavisi njegova življenjska karijera, njegovo delovanje v življenju. Tukaj se torej odloča, kam pojde fant: na desno v življenje ali na levo v pogubljenje, ki sledi za vsako tako krenjlo. Torej dve poti. Iz lastnih izkušenj lahko razvidiva, da je res tako. Vsakega fanta sreča ta usoda. Iz lastnih izkušenj

tudi razumeva, kakšna je fantovska mladost. Ko sva komaj zapustila šolo, sva že hotela nositi malo bolj postrani klobuk in se uvrstiti med fante ter že tuintam tudi kaj pomeniti. To sva delala zato, ker sva že hotela biti nekaj več od onih, ki so še tedaj trgali hlače v šoli, pa lahko še v zadnjem razredu. To je bil najin prehod. Take doživljaje ima vsak. Vidiš, Lojze moj, da je treba v takšnih momentih pristopiti k fantu in ga prepeljati v naše društvene vrste. Ob tej priliki mu je treba razkazati vse lastnosti našega društva: da so fantje v njem kakor bratje, gospodje dušni pastirji pa kot očetje fantovski družbi. Povej mu, da bi bilo društvo brez njega pomanjkljivo. Take in slične stvari bo fant z velikim zanimanjem poslušal, ako mu že kaka zloba ni zagrenila veselja za razgovarjanje s Teboj in Tvojimi tovariši v društvu. Treba je največje pažnje, da se ga ne pritegne h gotovim strujam, ki bi mu skalile življenjsko srečo. Sam veš, dragi tovariš, kakšna škoda je za vsakega nam odtrganega mladeniča. Nas vse mora boleti, ko bi bil

lahko pri nas, pa mu nismo dali te prilike sami.

Slovenski fantje se zavedajmo, da so mladci zgolj narodno slovensko blago in torej na noben način ne dopuščajmo barantanja zanj od strani drugih, ničvrednih društev in klik. Mi moramo žrtvovati v ta namen vse sile, ker hočemo, da so Slovenci res pravi Slovenci, ki taborijo v šotorih katoliške prosvete. Zavedajmo se, da ne izostanejo posledice, ako te besede ne bi postale dejstvo. Upam, dragi Lojze, da boš polagal nanje največjo pažnjo in naročeno izvrševal. Mislim, da bodo s Tabo vred delali tako vsi slovenski fantje!

S krepkim Bog živi Te pozdravlja
Tvoj France Č.

Fantje — na delo za naš tisk! Leto se nagiba h koncu in začeti hočemo z novim delom. Saj je konec leta račun, v začetku novega pa delo po novem načrtu. Mi

fantje, ki delamo v naši fantovski organizaciji za skupna načela, se moramo zavedati tudi važnosti tiska. Naša naloga bodi, da poskrbimo po svojih močeh za razširjenje našega tiska v naših vaseh. Ta tisk naj postane močna obramba proti napadalcem Cerkve in naše načelnosti. Želja papeža Pija XI., ki poudarja pomen tiska in želi, da se razširi, mora najti v nas fantih svoje uresničitelje. Do zadnje naše koče naj pride naša knjiga, naš list. Naša apostolska naloga je, da naš tisk širimo in agitacijo organiziramo. Naše liste poznate. Vsi naj najdejo dostop v naše hiše. Ne morejo storiti vsega oni, ki liste pišejo in urejujejo, važno delo čaka ravno fante po naših vaseh. S čim boste zmogli one, ki hočejo vzeti narodu vero in Boga, če ne s tiskom. Ta bo najjačje orožje proti rušilcem naše resnice in poštenosti! — Bog živi! Rajh Joško, Sv. Ana v Sl. g.

IZ FANT. VODSTVA

Odsekovni sveti. Mnogo fantovskih odsekov je, ki še niso imeli odsekovnega sveta. Nujno prosimo, odbori, poskrbite, da se bodo odsekovni sveti izvršili vsaj tekom novembra. To je pa že skrajni čas! Vse odsekovne svete javite preko okrožja Vodstvu fantovskih odsekov v Mariboru. Po odsekovnem svetu pa je treba v teku treh dni poslati preko okrožja Vodstvu prepis odsekovnega sveta.

V teku novembra se bodo vršili okrožni sveti. Od dobrih in delazmožnih okrožnih odborov pričakujemo, da bodo Vodstvo podprli v njegovih stremljenjih. Naloga okrožij je, da vršijo nadzorstvo nad odseki in njihovim delovanjem (sestanki, seje, poslovanje itd.). To se vrši zlasti s pogostimi obiski in revizijami. V okrožno vodstvo spadajo resni in delavoljni ter sposobni fantje!

Mesečna poročila! Vse kaže, da velika večina odsekov sploh ne ve, da je treba vsak mesec poslati vodstvu poročilo o delovanju v preteklem mesecu. Ne mislite, da je to nepotrebna šikana in kaprica Vodstva, temveč nujna potreba. Okrožja in Vodstvo morajo vedeti, kako delajo odseki in kako se izpolnjujejo navodila in program, ki je predpisan.

Z novembrom se naj začnejo redni tedenski sestanki. Naj nikdo ne nerga, da je

to preveč. Tvarino za sestanke boste prejeli ta mesec.

Poslovni izpiti. V letošnjem letu se bodo vršili poslovni izpiti za odsekovne tajnike. Nabavite si knjige: »Tajnik« in »Blagajnik«, katere dobite pri »Društveni nabavni zadrugi« v Ljubljani. Oskrbite si takoj predpisane poslovne knjige.

V decembru duhovne vaje za fante! Naprosite gospoda duhovnega vodjo, da oskrbi za odsek v adventu duhovne vaje. K tem duhovnim vajam pritegnite tudi ostale dobre fante iz cele župnije.

Nevarnost je, da se bodo naši fantje v zimski sezoni zopet samo izživljali v dramatikah. Nujno prosimo, upoštevajte tole: Manj iger, pa tiste dobre in več notranjega, podrobnega vzgojnega dela! Več sestankov in predavanj!

»Kres« bo postal z novim letom obvezno glasilo za vse člane naše fantovske organizacije. Enotna organizacija, enotne smernice in enotno glasilo.

Kaj pa »Naš dom«? Ali se mu bomo izneverili? Ne! Nikakor ne! Postal bo naš družinski list. Saj cenenejši družinski list sploh nimamo. Zato bo »Naš dom« kakor nalašč! Prosimo vse naše fante, da se toplo zavzamejo za »Naš dom«, kakor

bodo to storili fantje na Kranjskem ter pridobite čim več novih naročnikov. Vsaka zavedna krščanska in slovenska družina mora imeti družinski list »Naš dom«.

Vodstvo fantovskih odsekov v Mariboru pripravlja za mesec december več tečajev. Vršil se bo tečaj za udeležence prosvetnih tečajev iz leta 1932, 1933, 1934 in 1935. Nadalje tečaj za okrožne odbornike in tečaj za odsekovne športne vaditelje! V januarju se bo pa vršil 14dnevni prosvetni tečaj za vodilne fante iz posameznih župnij. — Za fantovske odseke iz okrajev Celje, Brežice, Laško, Gornjigrad, Šmarje-Rogatec in sodni okraj Šoštanj se je osnovala v Celju Podzveza, ki je že pričela s svojim delom.

Vsi odseki iz omenjenih okrajev se naj v bodoče obračajo le na Podzvezo v Celju.

Slamšekovo fantovsko okrožje v Mariboru je imelo odsekovni svet v nedeljo, dne 4. oktobra. Izvoljen je bil nov odbor, ki je šel z vso energijo na delo. Izvedel je v teku kratkega časa obiske vseh fantovskih odsekov. Skoraj večina odsekov je imela v predpisanim času odsekovne svete. Vsi ti odseki redno pošiljajo mesečna poročila in so poslali predpise odsekovnih svetov. Koncem novembra pa bo okrožje priredilo za odsekovne tajnike tajniški tečaj. — Tako kakor to okrožje, naj bi delala tudi ostala okrožja.

DEKLE DEKLETU

Dekliško navdušenje in dekletova tovarišija.

Več navdušenja! Zakaj neki, saj se toliko trudimo za vsakdanje življenje, za dom in drugo. Potem pa naj nam še kdo očita malodušnost? Res je, nekatera dekleta naj popolnoma mirno poslušajo ta-le očitek, ki naj jih zbudi kakor iz brezkrbnega spanja. Koliko je namreč deklet, ki hodijo po nevarnih potih, pa si vedoma nočejo pomagati, ker nočejo poslušati lepih nauk. Saj so jim na razpolago vsak mesec, vsako nedeljo. Tavaajo in hodijo po drugih društvih, iščejo zabave in veselja. Ta so zapisana po lastni krivdi temni bodočnosti.

V drugi razred spadajo ona malodušna dekleta, ki ob nedeljah, ko je treba iti k nauku, navajajo vse mogoče izgovore: da je telo zmučeno od naporega tedenskega dela, da je v nedeljo vsaj par ur potreben počitek, in to poleti radi vročine, jeseni radi deževja, pozimi radi mraza in tudi spomladi najdejo vzrok. Tudi svete zakramente opuščajo.

Tem junakinjam postavim za zgled Devico Marijo in našega Odrčenika. Koliko trpljenja sta ta dva prenesla za človeštvo, me pa bi v zahvalo za to ne šle vsaj enkrat mesečno k sv. obhajilu! Dekleta bi sploh morala pogosteje obiskovati obhajilno mizo, vsaj tista, ki jim je mar sreča njihove mladosti.

Dekle! Mogoče ti je ob nedeljah dolg čas in ne veš, s čim bi ga pregnala. Pojdi k nauku, ker ti bo več koristil kakor poležavanje. Vzemi v roke lepo versko knjigo ali časopis ter prebiraj. Čim več boš

čitala, tem bolje. Kar lepega bereš, to pa vlij v srca drugim.

Z onimi pa, dekleta, ki hodijo v druga društva prodajati svojo čast, pa se ne bomo družile. Ne moremo primerjati njihovega društva z Marijino kongregacijo. Žalibog, da nekatera dekleta tako malo mislijo na večnost in na svojo deklisko čast! Bog ne bo imel z njimi vedno potrpljenja.

Tako živimo — Bogu v čast in v spodbudo svojih tovarišic. Proč z malodušnostjo, s katero ne dosežemo cilja, po katerem mora hrepeneti vsaka dobra mladenka! Bog živi! Ana Pec, Slov. Konjice.

Dekle in šport. Kolikor vem, dekleta v mestu šport precej gojijo. K nam na vas še ni prišel, edino kolesarjenja so se naša kmečka dekleta precej oprijela. Ne trdim, da bi bilo to slabo, pač pa svarim pred pretiravanjem. Opažam, da nekatera dekleta v tem oziru pretiravajo. Dekle ni moški, ni fant. Ona mora biti po svojem značaju nežna, mila in dostojanstvena. S fanti se ne sme v vsaki stvari izenačiti. To bi ji vzelo tisto nežno deklisko potezo, ki jo mora dičiti. Ohranite v sebi to žensko milobo, ki je tako lepa in spoštovanja vredna. Sicer se smete udejstvovati v športu, toda pametno, dekliski naravi primerno. Ves naš nastop naj bo umerjen, ne preglasen, ne fantovski. Potem se bomo svoje dekliske časti tudi bolj zavedale. Francka.

Izlivi duše. Nekam tožna postaja narava. Jesen je tu. V naših dekliskih srcih pa naj bo vedno pomlad. Vedno bo pomlad, če bomo prihajale k Njemu, ki razveseljuje našo mladost. On, ki ljubi naše duše, bo

netil tudi v nas ljubezen, ljubezen do vsega, kar je ustvaril, do rodne grude pa tudi do trpljenja. Če so preganjali Njega, bodo tudi tiste preganjali, ki stojijo v prvih vrstah njegovih borcev. Naša naloga pa je, da pripeljemo čim več mladih src v Njegov kraljestvo. »Bodi drugim luč!« slišim klicati iz Tvojega srca. Vem, da sem borna lučka, ki komaj brli. Zaupam pa na Tvojo pomoč, da bo gorela bolj svetlo in kazala pot tistim, ki v temi hodijo. To je poslanstvo našega zgleada, to je naša dekliska dolžnost. Netimo luč v svoji duši — z božjo pomočjo! Micika Krumpak.

Prijeten dom. Gledam izložbe v mestu, pa tudi na vasi, kako se trgovci trudijo, da jih naredijo lepe in mikavne. Gledam stanovanja in vidim, kako se trudijo mnoge gospodinje, da naredijo stanovanje pri-

jetno. Vidim pa zopet stanovanja, hiše, ki pričajo o čisto neženski nemarnosti in površnosti. Ni čuda, če mnogi, moški seveda, takega stanovanja in doma ne vzljubijo in iščejo zabave in prijaznosti drugje. Tako se jih mnogo izgubi v pijančevanju in posedanju pri sosedih, navzamejo se neke mrznje in jeze do domače hiše. Vemo pa, da je prijazen dom najboljši varuh poštenega življenja in tudi družinske sreče. Zavedajmo se tega in storimo vse, da bo naše stanovanje v redu. Treba je samo pridnosti, ničesar drugega. Treba je čuta za lepoto in snago. Gre pri tem tudi za zdravje. Marsikatera bolezen ne bi prišla, če bi naša dekleta in žene gledale nekoliko bolj na red in snago. Ne dajemo si same slabega izpričevala! Francka.

Naš kmet in njegovi dolgovi.

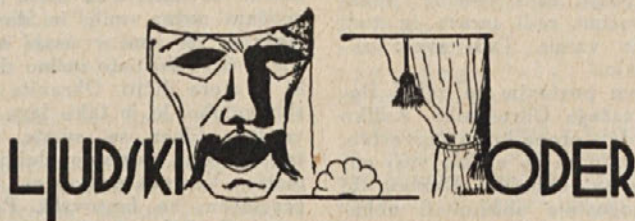
Veliko se zadnji čas govori o razdolžitvi kmeta, o tozadevni naredbi, ki je stopila v veljavo in ki skuša pomagati našemu kmetu, da se reši dolgov, te more, ki ga najbolj tlačijo. Prav je, da se skuša od strani države odpomoči kmetu in mu dati pravo življensko veselje in vnebo do dela in ljubezen do države, ki ga ščiti.

Nas fantov se stvar sicer ne tiče neposredno, vendar je prav, če smo si na jasnem o vprašanju dolgov. Za nas naj velja sklep, da se bomo kot gospodarji dolgov varovali, če jih pa bomo naredili, jih bomo skušali tudi hitro plačati. Mnogi so delali dolgove brez potrebe, na povračilo so malo mislili. Vsak dober gospodar bo v tem oziru previden. Vsak dober gospodar nekako čuti, da najemanje posojila

ni prvo, ampak zadnje sredstvo za dvig gospodarstvo. S tem seveda ni rečeno, da bi morale postati posojilnice nepotrebne. Te bodo ohranile svoj pomen, toda pameten gospodar ne sme prilike, ki mu jo nudi posojilnica za posojilo, izrabljati. Mnogi so izrabljali posojila. Ti so bili slabi gospodarji.

Nikakor nečem zavračati sedaj kakšne krivde na tiste, ki se bodo lahko okoristili z uredbo o kmečkih dolgovih, reči hočem samo, da kot bodoči gospodarji skrbimo, da bomo v trdnem delu pametno gospodarili in varovali naše gospodarstvo pred nepravilnostmi, v katere pade nemožer gospodar. Posnemajmo vzorne gospodarje in glejmo, kako delajo oni. Pri njih se učimo!

—n.

Režiserjevo delo.

Omenjal sem zadnjič osebnost režiserja, ki mora biti taka, da bo imel zaupanje in spoštovanje pri igralcih. Primerna strogość, lepo ravnanje z vsemi igralci, stroga objektivnost, to mora določiti režiserja.

Važno je še posebej režiserjevo delo. On ni zato režiser, da morda prišepetava, ali da samo goni igralce pravočasno na oder ali celo zato, da postavlja kulise. Režiserjevo delo je v tem, da stori vse, da bo dramsko delo, ki ga pripravlja, prišlo na

oder kolikor mogoče popolno in dovršeno. Zato bo režiser igro z igralci vadil. Vaje morajo biti tako številne, da bo igra res dobro naučena in da bo na odru tudi uspela. Hitenje je napačno. Za vaje treba primerne časa, tem več, čim težja je igra. Že pri bralni vaji skušaj režiser doseči, da bodo igralci v besedi svojo vlogo dobro podali in jezik pravilno izgovarjali. Pusti igralčevi iznajdljivosti in posebnosti toliko svobode, da ne bo v kvar igri, pač pa bo morda to storilo, da bo igralec vlogo igral res z zanimanjem, živo, ne mrtvo in brezdušno.

Pri aranžirani vaji bo delo režiserja sledeče: Premisli dobro, kako se bodo igralci na odru vedli, kje bodo vstopili, kam bodo morda sedli, kako se bodo gibali, kam bodo gledali, kje bodo odhajali in kako. Seveda ni treba vsakega koraka izmeriti

ali mu določiti, koliko korakov naj naredi, to bi bilo preveč zahtevano. Režiser glej pač na to, da boš v zahtevah dosleden in da boš položaj in gibanje na odru zahteval tako, da bo vse imelo videz resničnosti. Zato opazuj vedno iz dvorane, šepetaj nikar, to naj dela drugi, posebej določen šepetalec ali bolje šepetalka. Pazi na vse, na izgovorjavo igralčev, na kretanje, na mimiko, to je na gibanje obraza, ust, oči.

Zahtevaj, da po nekaj aranžiranih vajah nastopajo igralci brez vlog. Brezpogojno! Popuščanje v tem oziru stori, da pozneje predstava trpi. Po možnosti vadi vsak večer po eno ali dve dejanji, da igralcev ne zmučiš in da si lažje zapomnijo navodila režiserja. Do generalne vaje, zadnje pred predstavo, mora biti igra vsestransko naštudirana. Jamstvo za uspeh! — Igralec.

Zveza združenih delavcev.

Pred kratkim je izšla knjižica pod naslovom: Krščanska strokovna organizacija. V knjižici je pogram Zveze združenih delavcev, ki stopa kot najmlajša slovenska delavska strokovna organizacija v življenje. K delavstvu prihajajo mnogi evangelisti sreče in boljših časov, vendar je vprašanje, kateri izmed njim bo to srečo res dal.

Zveza združenih delavcev je stopila v življenje. Nas mora to veseliti, kajti ta nova delavska strokovna organizacija je prelomila z vzemi onimi, ki so dosedaj sledili povsem znanim hujšakem Marksu, Engelsu, Leninu in drugim, ki so bili samo sejalcji sovražstva, ne pa graditelji boljših časov. In danes še celo pri nas po njih imenujejo ulice in jih opevajo v knjižah. Naš delavec te hrane ne rabi, ker od nje ne bo sit.

Krščansko delavstvo hoče solidarnosti z vsemi stanovji. Ono noče biti razredno, noče delati prepadov med seboj in drugimi stanovji. Zahteva sicer svoje pravice, zaveda se pa tudi svojih dolžnosti. Socialnim smernicam Cerkve hoče slediti in po njih vzgajati in šolati svoje članstvo. Za njo je ideja krščanstva močnejša od ideje razreda. Zato noče pravo krščansko strokovno gibanje nobenih kompromisov s socialisti ali celo s komunisti.

Tudi naši kmečki delavci in viničarji hočejo zboljšanja svojega položaja. Prav! Naj vedo, da jim bo edino Zveza združe-

nih delavcev pripomogla do tega. Ona edina dela na to, da se bomo vsi zavedali, brez razlike stanu in poklica, da smo ena družina, povezana z vezjo ljubezni, in da mora v tej družini najti vsak svoj vsakdanji kruh. Našli bomo točko, ki nas druži, ono pa, ki nas loči, bo izginito v žaru resnice o veliki človeški družini, ki so v njej vsi bratje in sestre.

M.
Zasebna lastnina osrečuje malega človeka.

Več ljudi kar noče verjeti žalostnim pojavom v Rusiji. Kljub vsemu razdejanju in pomanjkanju, ki tamkaj vlada, še mnogi naprej sanjajo o raju sovjetske Rusije in se vztrajno navdušujejo za sovjetski nauk, in to še mnoge prav učene glave. Vendar je njihova učenost slepa, če ne vidijo in ne spoznajo dobrote zasebne lastnine, ki osrečuje malega človeka.

Bilo je teden dni po incidentu v Ljutomeru, ki so ga izzvali slovenski rdečkarji. Dne 1. septembra t. l. je bila obletnica tega dogodka, ki je v svojem hotenju, uveljaviti Marksov nauk na slovenskih tleh, zahteval smrtno žrtev nedolžnega človeka. Lepa sončna nedelja, ki je bila za tem, me je zvalila, da sem se s kolesom napotil v prleško metropolo. Tam sem bil sprejet kot gost pri sorodnikih enega tovarišev, ki je odšel tja že prejšnji dan. Opoldne smo sedeli v prijetni senci vrtno polpe ter ob visoko priznanem ljutomercanu veselo kramljali. Beseda je nanekla tudi na svež ljutomerski dogodek. Vsi smo izjavljali odločen protest proti namenom ljutomerske-

ga shoda; še s posebno energično zgovornostjo je pobijala Marksovo ideologijo gospodinja. Kmalu na to vsa vesela pokaže na bradje vinske trte, ki so ji doprinesle prvič sladkih jagod. Pri tem vsa radostna pravi: »Ko bom enkrat imela svoj sodček vina, pridelanega iz lastne trte, dobivam občutek, da bom najsrečnejša žena na svetu. Sicer si ga lahko že tuintam privoščimo, saj smo v deželi vina doma, ali tisto, kar človek kupi ali dobi v dar, ne uživa s tisto slastjo kot svoj lastni pridelek.«

Čudil sem se tem preprostim besedam blage gostiteljice-gospodinjke, čudil, ker sem spoznal, kako jo majhna pridobitev lastnine močno osrečuje.

To je primer, ki kaže, kako se reven človek do srca razveseli ob svoji, četudi majhni lastnini. Seveda, krivično pridobivanje in zloraba lastnine ter sploh velelastnina so pa poglavje zase, ki imajo temeljito obsodbo v socialnih okrožnicah papežev.

Zgornji primer pa ni osamljen. O, naj bi le šli vsi tisti, ki se toliko trudijo za splošno socializacijo in se navdušujejo za kolektiv vsega, gledat po naših vrhah in va-

seh; našli bi ljudi, ki jim manjka vsega: kruha, obleke, zaslužka; a da imajo vsaj lasten dom, eno njivo, kravico in še kakšno kokoš, pa bodo zatrjevali, da so srečni!

Te sreče seveda ne more občutiti oni, ki je lastnino pridobil, še manj pa jo čuti dotični, ki mu je zrasla ob zibelki. Le človek, ki si je lastnino pridobil na žuljavi dlani svojih rok, svoje varčnosti in žrtve, jo zna prav uvaževati in rabiti. Zanj tudi nima smisla takšen nemanič, ki delo mrzi in ne more priti nikdar do česa svojega, zato pa vsako osebno lastnino sovraži.

Ali ni torej zločin, da hočejo mnogi izvesti gospodarsko-socialno reformo tako, da bi bilo vse skupna last? Še to malo sreče in veselja, ki ga ima naš mali stan v pridobivanju osebne lastnine, mu hočejo ubiti. Zdi se mi, da ni dovolj, da se postavljajo samo zakoni za preprečitev takih namenov. Naj bi se odpirala malemu stanu možnost za pridobivanje zasebne lastnine, naj bi se mu omogočila zgradba lastnih domov in prepričan sem, da bo s tem sam ob sebi izginil vsak krivi nazor iz ljudi.

Gašparič.

Šport v zimi.

Naši fantovski odseki delajo najživahnejše pozimi. Poleti delo na polju ovira nekoliko društveno življenje. Vprašanje je, ali bomo zimske mesece porabili samo za predavanja in igre, ali pa tudi za šport. Vsekakor morajo naši odseki misliti na šport v zimskem času. Posedanje za toplo pečjo človeka nekoliko pomehkuži in naredi zaspanega in lenega. Treba tedaj nekaj ukreniti, da bomo tudi v zimskih mesecih imeli nekaj telesnega gibanja in razvedrila.

Smučanje se je vpeljalo in priljubilo samo še v nekaterih krajih. Ljudska zadeva še zaenkrat ni postalo, upamo pa, da bo. Saj je smučanje ena najlepših športnih panog, ki jo povrh vršimo in gojimo v prosti naravi, ki vpliva na splošno razpoloženje razvedrilno. Še praktično uporabno je pri visokem snegu.

Za večino naših fantov pa bo prišla v poštev gimnastika, ki naj jo gojijo v svojih društvenih domovih. Knjižico o gimnastiki, ki jo je izdalo Vodstvo fantovskih odsekov v Ljubljani, ima menda vsak odsek. Ta

gimnastika je nekaka priprava za lahko-atletiko, za smučanje, za plavanje itd. Dobra šola v gimnastiki bo dala fantu tudi pravilno telesno kretanje in uglajenost v nastopu. Ni prav, če naši fantje, ki se sicer športno udeležujejo, zanemarjajo gimnastiko. Zato ni v raznih športnih panogah tiste dovršenosti, ki bi lahko bila, če bi fantje upoštevali, da je gimnastika v športu temeljnega pomena. —č.

O nevarnosti ženskega športa. Pod tem naslovom je priobčil zdravstveno poljudni list Zdravje v letošnji 8-9 številki primerno razpravo o ženskem športu. Pisatelj članke se bavi z ženskim športom in ugotavlja, da je za ženski značaj današnji način športnega udejstvovanja kvaren. Vsa dognanja izzvenijo v to, da naj ženska ostane v svojem športnem delu v bolj skromnih mejah in naj ne sili za moškimi rekordi. — Velja sploh za vse žensko delo. Dekle mora ostati res dekle, skrbeti predvsem za svojo notranjost in ohraniti tisto značilno deklisko potezo, ki se kaže v neki umerjeni mirnosti, dobrotljivosti in nežnosti.

Mala uganika.
(Castor et Pollux; 10 točk.)

Apís, kopač, snop, kít, menih.

Računarji, na plan!
(Praznik; 25 točk.)

Kupec je gnal čez most kokoši in krave. Mitničar je zahteval od njega mitnino. Kupec pa noče plačati in pravi mitničarju: »Vsega skupaj je 35 glav in 94 nog. Ko boš izračunal, koliko krav in kokoši, dobiš mitnino.« Kaj mislite, kako je izračunal?

Rešitev je poslati do 28. novembra na: Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška 1. — Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev ugank v oktoberski številki
»Našega doma«.

1. Grob: Odprta noč in dan so groba vrata.

2. Kraljeva pot: Kamen, še ta kamen v vodi se obrne, le mladost se moja nikdar več ne vrne... Žup(anci) O.

3. Številnica: Zlati nauk je več vreden kot zlati denar! A. M. S.

4. Posetnica: Poročnik kraljeve garde.

5. Črkovnica: Ne kaži svetu, če si srečen, ker svet ti bode nevoščljiv; ne kaži mu, da si nesrečen, ker tud' bode nevoščljiv.

6. Monogram: Bog je resnica.

7. Fiziognom. uganika: Ug(ankarski) striček.

Prav so rešili: Jug Franjo (5), Ignacij Cuderman (4), »Mariborski firbeci« (7), Jožef Sodja (4), Cesar Anton (4), Sodja Franc (4), Jožef Mlakar (4), Pečnik Angela (4), Jožef Makoter (3), Trbovšek Franc (3), Rudi iz Lotmerka (2), Genovefa Fras (3), France Črnc (2), Francka Vavpotič (4), Lojze Sotošek (2), Milena Zabukovec (2), Ivan Vezjak (7).

Izžrebana sta bila: Ivan Vezjak, Maribor, Gregorčičeva 51, in Pečnik Angela, Šmartno v Rožni dolini, p. Celje.

Mojim ugankarjem: Urša iz Zaplota: Jejhata, še so pošteni ljudje na svetu! Tvoja tankovestnost pa je res občudovanja vredna. Ali pa si se morda le zbala zlih posledic posojila pri finančnem ministru v Afriki Papriki. Znamko, katero sem prejel, bom vnovčil ter denar porabil za nabavo novega ugankarskega koša. — Črnc: Tvoj »junaki« čin, da si se zopet uvrstil med ugankarske sotrudnike, je

hvalevreden. Ko sem Tvoj sklep sporočil g. Žrebu, so zadovoljno pokimali s sivo brado ter mi veleli, da naj uredim tako, da bodo Tvoji proizvodi notirali na ugankarski borzi po najnovejšem tečaju. — Genovefa F. iz Sv. Jurij v Slov. gor.: Da, da! Trdi so nekateri orehi, ki se zvalijo v mojem ugankarskem kotičku. Toda tako trdi pa spet niso, da se ne bi dali zdrobiti. Zdi se mi, da si postala škrbasta. Če bi pa le rada prišla do sladkih jederc, pa Ti svetujem, da z glavo tako dolgo butaš po ugankah, dokler ne bodo drobne, ali pa Ti naj kdo nabije v prazne čeljusti zobe od starih grabelj...! Nič ne skrbi za moj koš! Sem ga že naročil od najslavnejšega mojstra v Evropi. Obseg bo velikanški, apetit pa gromozanski, pravo peklo za vse »fovš« napravljene uganke. Rada bi vedela, če Te poznam? I, seveda Te poznam, še bolj ko berač prazno malho. Ko sem Te zadnjič videl, si imela ravno sredi lica nos. Da Ti mene ne poznaš, to sem pa vedel že takrat, ko sem trgal prve hlače, sicer bi me ne mogla zamenjati s Petrom Rešetarjem. Da sva s Petrom Rešetarjem v zlahti, se razume samo ob sebi, namreč po Adamu. V tem pa sva si oba »glih«, da imava bistre oči, ostro pero in strupen jezik. Ko bom kdaj na rajši po Slovenskih goricah, se Ti bom osebno predstavil, da boš enkrat videla, kake sorte so taki ptiči, kot je Ugankarski striček. — Te dni me je ustavil sredi ceste onegovi Ivan, ki ima povsod svoj nos zraven ter me je pobral: »No, ti Ugankarski striček! Kje pa tičiš, da te nič ni na spregled?« »I, kje neki?« sem mu odgovoril. »Pri mojem Radionu sem bil ter vrtel koleščka.« »Ti pa Tvoj Radion,« me je hotel osmešiti Ivan. Pa se nisem dal ugnati, kajti moj Radion je vreden cent zlata. Le poslušajte, kaj sem spet zvedel. Zagrebške »Koprive« bodo prenehale izhajati. Da pa ne bomo ostali Slovenci brez čenč in raznih špasov, bo poskrbelo za to »Jutro«. Ob volitvah je za poskus otvorilo rubriko »Za smeh in kratek čas«. Seveda smejali smo se samo mi, ki smo zopet zadihali svobodo, »Jutrovci« pa se držali kislo, kot bi zobali negoden dren. — Tudi to mi je moj Radion poročal, da so »Jutro« in »Domovina« ter »Kmeti list« prav vneto agitirali za naše kandidate. Tako na pr. »Voli le sposobne in poštene ljudi.« Volilci so se tega držali ter so prevrnili JNS stolčke in od batinašev komandirane župane. — Po zaslugi mojega Radiona sem zaslovel kot dober prerok, ko sem prerokoval sodnji dan za 25. oktober. Da je bilo tako, to Vam bodo potrdili generali JNS in vsi prevrnjeni ter neizvoljeni župani. Posebno huda sodba je bila v Št. Lenartu, kjer so ostali na cedilu ata Milan ter v Laškem, kjer so skozi padli stric

Roš. — Hudo se je zamajalo in zaškrpalo, ko je bilo vse — fuč. Jaz pa sem za slovo ganljivo zapel: »Oj zdaj, oj zdaj, pa nikoli

več, mehki stolček preč je, preč!« — Vsem — na veselo svidenje, pa zdravi ostanite! Ugankarski striček.

To in ono.

Športni klub »Planina«, ki med ljubljanskimi športnimi klubi menda najbolj navdušeno dela, je dobil od ministra za telesno vzgojo dovoljenje, da se sme posluževati za vse svoje članstvo ugodnosti zakona o telesni vzgoji. Upamo, da bodo na ta način začeli naši fantje z živahnejšim telesno vzgojnim delom.

Okrožnica papeža Pija XI. o kinu. Naš vrhovni pastir je izdal letos na praznik apostolov sv. Petra in Pavla okrožnico, ki opozarja na pogubne posledice kino gledališč. Potrebna je bila beseda papeževa v tem oziru. Večina naših kino gledališč namreč išče samo dobička in ne gleda dosti na to, kakšni so filmi, ki jih predvajajo. Ker je okrožnica pisana predvsem škofom in vernikom v Ameriki (Združene države), je v njej papež posebno pohvalil

organizacijo ameriških katoličanov, ki nosi ime »Legija dostojnosti«. Ta si je nadela namreč nalogo, da skrbi za dostojnost v javnosti, tudi za dostojnost kino predstav. Ta križarska vojska v Ameriki je rodila sadove. Naj bo v spodbudo nam, da budno zasledujemo vse pojave v življenju, ki škodujejo narodovemu poštenju.

Kongres v Bruslju. V Bruslju se je vršil letos mirovni kongres, ki ga je sklicala skupina, ki ji ni toliko za mir, pač pa za razširjenje prevratnih idej komunizma. Slovenci se niso udeležili tega kongresa, ker je bilo jasno, da ne gre za mir. Najbolj je to kongres sam pokazal, ko so udeleženci na Stadionu v Bruslju klicali rdeči Španiji in zahtevali pomoč za isto, končno pa še zapeli internacionalno himno.

VSAK
SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI
VZAJEMNI ZAVAROVALNICI
V LJUBLJANI
ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE
KASKO — JAMSTVO — STEKLO
ZVONOVE — ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Josip Meško. — Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.